

Prof. Dr. Erdođan MOROĐLU
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakóltesi
Emekli Öğretim Üyesi

**ANONİM ORTAKLIKTA
GENEL KURUL KARARLARININ
HÜKÜMSÜZLÜĞÜ**

Güncellenmiş ve Genişletilmiş Yedinci Baskı
İstanbul - 2014

İÇİNDEKİLER

Önsöz	VII
Kısaltmalar	XXI
Giriş	1
1. Genel Kurul Kararı ve Hükümsüzlüğü	1
2. Türk Ticaret Kanunu'nun Düzenlemesi	2
3. Konunun İncelenme Plânı.....	5

Birinci Bölüm GENEL KURUL KARARI

§ 1. Genel Kurul Kararının Önemi	7
§ 2. Genel Kurul Kararı ile Oyun Tanımı ve Hukuki Nitelikleri	9
1. Genel Kurul Kararı	9
2. Oy	11
§ 3. Genel Kurul Kararının Türleri	12
I. Paysahiplerinden ve/veya Temsilcilerinden Oluşan Genel Kurulların Kararları	12
1. Esasa ve Usule İlişkin Kararlar	12
2. Olumlu veya Olumsuz Kararlar.....	14
3. İmtiyazlı Paysahipleri Genel Kurulları Kararları.....	15
4. Azınlık Kararları	17

5. Katılma İntifa Senedi (KİS) Sahipleri Özel Kurulu Kararları.....	19
6. Seçim Kararları	20
II. Diğer Genel Kurullar Kararları	21
§ 4. Genel Kurul Kararlarının Yorumlanması	22

İkinci Bölüm

GENEL KURUL KARARLARININ VE İŞLEM BÜTÜNÜNÜN HÜKÜMSÜZLÜĞÜ HALLERİ

I. Genel Olarak	23
§ 5. İptaledilebilirlik	24
§ 6. Butlan.....	25
§ 7. Yokluk.....	28
§ 8. Askıda Hükümsüzlük	33
II. İşlem Bütününün Hükümsüzlüğü Halleri.....	45

Üçüncü Bölüm

YABANCI HUKUKTA GENEL KURUL KARARLARININ HÜKÜMSÜZLÜĞÜNE GENEL BAKIŞ

§ 9. İsviçre Hukuku	47
§ 10. Alman Hukuku	51

Dördüncü Bölüm
KESİN (MUTLAK) HÜKÜMSÜZLÜK
HALLERİNİN SINIRLANDIRILMASI

§ 11. Kesin Hükümsüzlük Halleri ile İptaledilebilirliğin Sınırlandırılması.....61

1. Türk Ticaret Kanunu'ndaki Durum 61

2. Önerim.....69

Beşinci Bölüm
GENEL KURUL KARARLARININ
YOKLUĞU

§ 12. Genel Kurul Kararlarının Meydana Gelmesi Koşulları ve Yokluk 71

I. Genel Kurul.....71

1. Genel Kurulun Toplanması Zorunluluğu.....71

2. Toplantıya Çağrı 73

a) Çağrı Zorunluluğu 73

b) Çağrının Hukuki Niteliği 73

c) Çağrının Mevcudiyeti Koşulları 74

aa) Çağrının Bütün Payscalelerine Yapılması.....74

bb) Çağrının Yetkili Organ veya Kişilerce Yapılması.....80

aaa) Yönetim Kurulu 80

bbb) Tek Bir Payscaleli 85

ccc) Azınlık 85

ddd) Tasfiye Memurları.....88

eee) Anasözleşme İle Çağrı Yetkisi.....88

fff) İmtiyazlı Payscaleleri Genel Kurulunu Çağrı Yetkisi 89

ggg) Diğer Mevzuata Göre Genel Kurul Toplantıya Çağrıya Yetkili Olanlar 90

aaaa) Yeddi Adillerce Çağrı.....	90
bbbb) Kayyım Tarafından Çağrı.....	91
cccc) İflâs İdaresince Çağrı.....	92
cc) Çağrının Yapılış Şekli ve İçeriği	
Bakımından Geçerlilik Koşulları.....	93
aaa)Yapılış Şekli Bakımından	93
bbb)İçeriği Bakımından	96
aaaa) Şirketin Ünvanı	96
bbbb) Toplantının Yeri ve Zamanı ..	97
cccc) Gündem.....	99
dddd) TTK'nun 437/1 inci Maddesi	
Hükmü	103
ccc) Çağrının Şartlı Olarak Yapılış	
Yapılamayacağı.....	103
d) Çağrı Gereklere Aykırılığın Yaptırımı	
ve Yargıtay 11. Hukuk Dairesi	
Uygulaması.....	104
3. Çağrısız Genel Kurul.....	111
a) Bütün Payların Sahip veya	
Temsilcilerinin Hazır Bulunmaları.....	111
b) Paysahiplerinin Toplantıya ve Karara	
İtiraz Etmemiş Bulunmaları.....	112
4. Tek Kişilik Anonim Şirketlerde Durum.....	114
5. Genel Kurulun Toplanması.....	114
a) Paysahipleri İle Temsilcilerinin Katılma	
Hakkı	114
b) İntifa Hakkı Sahipleri.....	120
c) Toplantı Nisabı	120
d) Yönetim Kurulu Üyeleri ve Denetçiler.....	123
e) Toplantılarda Gümrük ve Ticaret	
Bakanlığı Temsilcisinin Hazır	
Bulunması ve Toplantı Tutanağını	
İmzalaması Zorunluluğu	124
f) Genel Kurula Katılabilecek Diğer Kişiler...	126
II. Karar	127
1. Öneriler ve Müzakere.....	128

2. Oylama ve Karar Nisabı	131
3. Oylama Sonucunun Tesbiti ve Toplantı Tutanağı.....	137
§ 13.Şirketin İşletme Konusu ve Yokluk	142
§ 14.Genel Kurul Kararlarının Yokluğunun İleri Sürülmesi	145
1. Genel Olarak	145
2. Yokluğun Tesbiti Davasının Tâbi Olduğu Usul Kuralları.....	146

Altıncı Bölüm
GENEL KURUL KARARLARININ
BUTLANI

§ 15.Butlanın Sebepleri	148
I. Emredici Hükümlere Aykırılık	148
1. Genel Olarak	148
2. Nisbi Emredici Hükümlere Aykırılık ve Butlan	150
a) TTK.nun 447 nci Maddesindeki Düzenleme.....	150
b) Diğer Nisbi Emredici Hükümlere Aykırılıklar.....	155
3. Kesin (Mutlak) Emredici Hükümlere Aykırılık	155
a) Genel Kurul Kararlarının Unsurlarına İlişkin Emredici Hükümler	157
b) Şirketin Temel Niteliklerine ve Yapısına İlişkin Emredici Hükümler	158
c) Şirket Sermayesinin ve Alacaklıların Çıkarlarının Korunmasına İlişkin Emredici Hükümler	159
II. Ahlâka Aykırılık.....	162
1. Kararın Konusu Bakımından	162

2. Kararın Amaç ve Konusundan Anlaşılan Genel Karakteri Bakımından.....	163
3. Kararın Meydana Gelişi Bakımından.....	167
III. İmkânsızlık	168
IV. Kamu Düzenine Aykırılık	171
V. Kişilik Haklarına Aykırılık	171
VI. Kesin Hükme Aykırılık	172
§ 16.Kısmî Butlan	173
§ 17.Butlanın İleri Sürülmesi	174
I. Davanın Bir Tesbit Davası Niteliğinde Olması	175
II. Davada Davacının Güncel Hukuki Yararı Bulunması	176
III. Davanın Anonim Şirkete Karşı Açılması	177
IV. Butlan Davasının Tâbi Olduğu Usul Kuralları .	178
V. Butlanın Tesbiti Davası Yerine Açılan İptal Davasının Dinlenmesine Hukuki Engel Bulunmaması	180
VI. Butlanın Tesbiti Davası Sonucu Verilen Olumlu ve Olumsuz Hükümlerin Etkisi	181
§ 18.Butlanın İleri Sürülmesi ve Dürüstlük Kuralı	183
§ 19.Bâtıl Kararlar ve İcra Organı	186

Yedinci Bölüm

GENEL KURUL KARARLARININ İPTALİ

§ 20.İptal Davası Hakkı	189
1. Genel Olarak	189
2. İptal Davası Hakkının Hukuki Niteliği	191
a) Müktesep Hak Nitelemesi	191
b) Görüşüm	193

§ 21. İptaledilebilirliğin Maddi Hukuka İlişkin Koşulları	195
I. Genel Kurul Kararı	196
1. Red Kararları	197
2. İmtiyazlı Payscaleleri Özel Kurul Kararları	201
3. Azınlık Kararları	204
4. Usule İlişkin Kararlar	205
5. Yönetim Kurulu Kararlarının Hükümsüzlüğü	206
a) İptaledilebilirlik Sorunu	206
b) Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı ve Yokluğu	213
II. Genel Kurul Kararının Kanuna, Anasözleşmeye veya Dürüstlük Kuralına Aykırılığı	215
1. Kanuna Aykırılık	215
2. Anasözleşmeye Aykırılık	218
a) Genel Olarak	218
b) Anasözleşmenin Müktesep Hak ve Alacak Oluşturan Hükümlerine Aykırılık	219
3. TTK.nun 340 ıncı Maddesi Hükmü	223
4. Dürüstlük Kuralına Aykırılık	225
a) Genel Olarak	225
b) Eşitlik İlkesine Aykırılık	227
c) Hakların Başkalarına Zarar Vermeden veya En Az Zarar Verecek Şekilde Kullanılması İlkesi	229
5. TTK.nun 1524/2 nci Maddesi Hükmü	231
6. Sadakat Yükümlülüğü ve İptaledilebilirlik	233
7. Genel Kurul Kararının Payscaleleri Arasındaki Sözleşmelere Aykırılığı	234
8. Genel Kurul Kararının İç Yönergeye Aykırılığı	234
III. Karar ile Kanuna veya Anasözleşmeye Aykırılık Arasında Nedensellik (İllyet) Bağı	236
IV. Payscalelerinin Somut Kişisel Haklarının İhlal Edilmiş Olması Koşulu	242

§ 22.Kısmî İptal	242
§ 23.İptal Davası	243
I. Genel Olarak	243
II. İptal Davasının Tarafları	246
A. Davalı.....	246
1. Anonim Şirket.....	246
2. Azınlık ve İmtiyazlı Paysahipleri Kararlarının İptali Davalarında Davalı Sıfatı.....	250
B. Davacılar	252
1. Paysahipleri.....	253
a) Paysahiplerinin Dava Hakları	253
b) Payın veya Paysenedinin Birden Çok Sahibinin Bulunması	258
c) Pay veya Pay Senedi Sahibinin Mülkiyet Hakkının Başkasının İntifa, Rehin, Hapis, Saklama (Vedia) veya Kullanım Ödücüsü (Ariyet) Hakları ile Kayıtlı Olması	258
d) Paysahiplerinin İptal Davası Açabilmeleri Koşulları	262
aa) Genel Kurul Toplantısına Katılmış Olan Paysahiplerinin Dava Açmaları Koşulları.....	262
bb) Paysahiplerinin Karara Muhalefet Koşulu Olmaksızın İptal Davası Açma Hakları	271
aaa) Toplantıya Çağrının Usulünce Yapılmaması	273
bbb) Gündemin Gereği Gibi İlan Edilmemesi.....	273
ccc) Genel Kurula Katılma Yetkisi Bulanmayan Kişilerin veya Temsilcilerinin Toplantıya Katılıp Oy Kullanmaları	275

ddd) Pay veya İntifa Hakkı Sahiplerinin Genel Kurula Katılmasına ve Oy Kullanmasına Haksız Olarak İzin Verilmemesi	277
cc) TTK.nun 446/b Maddesi Hükümünün Eksikleri	279
dd) Müflis Paysahibinin İptal Davası Açma Hakkı.....	279
e) Müktesep Haklara Aykırılık Nedeniyle Açılacak Davalardaki Durum.....	280
2. Yönetim Kurulu	282
3. Yönetim Kurulu Üyelerinden Herbirinin İptal Davası Açabilmesi.....	286
III. İptal Davasında Süre.....	288
IV. Yetkili ve Görevli Mahkeme	290
1. Yetkili Mahkeme	290
2. Görevli Mahkeme.....	291
3. Kararların İptali Konusunda Tahkim	292
V. Davada Uygulanacak Muhakeme Usulü.....	294
VI. İptal Davasının Usul Hukukuna İlişkin Özellikleri	296
1. Teminat.....	296
2. Üç Aylık Dava Süresinin Sona Ermesinden Önce Duruşmaya Başlanamaması	299
3. Davaların Birleştirilerek Görülmesi.....	300
4. Davanın Açıldığı ve Duruşma Gününün İlânı.....	302
5. İptal Davasına Müdahale	304
6. Genel Kurul Kararının Yürütülmesinin Geri Bırakılması.....	308
7. İptali Dava Edilen Kararın (Müddeabihin) Değeri.....	316

VII. İptal Kararları İçin Kanun Yoluna Başvurulması	321
1. Genel Olarak	321
2. Kararların Temyizi	322
VIII. Kötüniyetle İptal Davası Açanların Sorumluluğu	323
IX. İptal Talebinin Reddedilmesine ve Kabulüne İlişkin Kesin Hükümlerin Etkileri ..	325
1. İptal Talebinin Reddine İlişkin Kesin Hükümün Etkisi	325
2. İptal Talebinin Kabulüne İlişkin Kesin Hükümün Etkisi	326
a) Kesin Hükümün Bütün Payscaleleri ile Organları Bağlaması	326
b) Kesinleşmiş İptal Hükümünün Geçmiş Etkili Olması	327
X. Birleşme, Bölünme ve Tür Değişikliğine İlişkin Genel Kurul Kararlarının İptali	329
XI. Mahkemece İptal Kararı ile Birlikte Doğru Olan Karara da Hükmedilip Edilemeyeceği Sorunu	331
XII. İptal İlâmının Ticaret Siciline Tescili	335
XIII. İptaledilebilir Kararlar ve İcra Organı	336
§ 24. Oyun İptali ve Genel Kurul Kararının Geçerliliğine Etkileri	337
§ 25. Tek Payscaleli Anonim Şirketlerde Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü	341
§ 26. Genel Kurul Kararının İptaledilebilirliğinin Yeni Bir Kararla Giderilmesi (İptaledilebilir Kararların Teyidi)	344
§ 27. Bir Genel Kurul Kararının Yeni Bir Genel Kurul Kararıyla İptali	348
§ 28. İptal ve Geçersizliğin Tesbiti Davalarının Halka Açılmaya ve Borsa Kotuna Alınmaya Etkisi	353

Sekizinci Bölüm
HUKUKEN SAKAT GENEL KURUL
KARARLARI KARŞISINDA TİCARET
SİCİLİ MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN DURUMU

§ 29. Ticaret Sicili Müdürlüğü'nün Tescili Gerekli Olmayan Genel Kurul Kararları Karşısındaki Durumu	357
§ 30. Ticaret Sicili Müdürlüğü'nün Tescili Zorunlu Genel Kurul Kararları Karşısındaki Durumu.....	359
I. Kararın Sakatlığının Yokluk veya Butlana Yolaçacak Nitelikte Olması	359
II. Kararın Sakatlığının Askıda Hükümsüzlük Oluşturması	361
III. Kararın Sakatlığının İptaledilebilirlik Oluşturması	361
1. İptal Davası Açılabilme Koşullarının Bulunmaması.....	361
2. İptal Davası Açılmış Olması veya Açılabilme Koşullarının Bulunması.....	362
3. İptaledilebilir Bir Genel Kurul Kararının Ticaret Siciline Tescilinin Hükmü	365
Sonuç ve Öneriler	367
Bibliyografya	377